

Utmarksforvaltningen AS
Storgt 55
1870 ØRJE

Saksbehandler, innvalgstelefon

Åsmund Fjellbakk, 69247107

Att. Johan Bergerud

Godkjenning av forvaltningsplan for gås - Moss, Råde, Sarpsborg og Hvaler kommuner

Det vises til søknad av 10.5.2021 vedlagt Forvaltningsplan for gås Sarpsborg, Råde, Moss og Hvaler 2021 – 2031. Det søkes om godkjenning av planen og om videreføring av lokal forskrift om utvidet jakttid på grågå.

Lovgrunnlag

Vår oppgave er å foreta en faglig vurdering og godkjenning av planen. Vi har myndighet til godkjenning etter §3 i Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra og med 1. april 2017 til og med 31. mars 2022, §3. Vurderingsgrunnlaget er gitt bl.a. i Miljødirektoratets retningslinjer til forskriften fastsatt den 25.1.2017.

Retningslinjene stiller følgende minimumskrav for planer der det ønskes tidligjakt:

«- En beskrivelse av det aktuelle skadeproblem, herunder definere hvilke arealer og produksjon som utsettes for skade.

- En beskrivelse av friområder og områder hvor det kan jaktes. Områdene hvor det kan jaktes skal som hovedprinsipp være aktivt drevne innmarksarealer. Fylkesmannen kan unntaksvis fravike dette dersom intensjonen med tidligjakta likevel ivaretas i planen.»

Vurdering av innholdet i planen

Vi tar hensyn til at planen tar tak i utfordringer som vi bare delvis kan påvirke og at de tiltak som kreves for å påvirke en stor bestand i vekst er ressurskrevende og utfordrende metodisk

Planen har en god beskrivelse av utvikling i hekkebestander i kystområdene, forekomst i planområdet til ulike årstider. Den regionale bestand har betydning for planområdet og det kunne vært klargjørende med en kort beskrivelse av den.

Hovedutfordringen er fortsatt skader i landbruket og det gis en oversiktlig beskrivelse av ulike skadeutsatte produksjoner i ulike deler av planområdet. Prioriterte tiltak er mer planmessig beskrevet enn i tidligere planer og bruk av laser tatt inn som nytt skremmetiltak.

Delmålene 1 og 2 om organisering av gåsejakt og tidligjakt er godt beskrevet og utfordringene med å få gjennomført dette kommer godt fram. Områdevis gjennomføring virker hensiktsmessig, og gjennomgang av det juridiske grunnlaget sammen med vedlagte forslag til avtaler bidrar til å gjøre oppfølgingen noe enklere.

Periodevise friområder på dyrka mark som en del av jaktorganisering for å oppnå større jaktuttak, er godt beskrevet. I tidligere forvaltningsplanerperioder ble periodevis jaktfrie områder på dyrka mark ikke brukt slik retningslinjene vektlegger. Tiltaket er nå tydeligere beskrevet. En godkjenning av planen som grunnlag for tidligjakt forutsetter at dette prioriteres.

Delmål 3 Organisert og kontrollert eggsanking foreslås gjennomført for grågås og kanadagås. Målet om en «langsiktig bestandsreduksjon over litt tid» er svært ambisiøst og lite presist. Vår vurdering er at tiltaket har flere begrensinger og større arbeidsomfang enn det som framgår av planen og at det trengs en mer konkret og grundig tilnærming.

Under samme delmål nevnes også at gjess med unger kan gjerdes ute fra dyrka mark med lave gjerder. Dette tiltaket er klarere beskrevet som eget tiltak under delmål 4.

Under delmål 4 beskrives flere skremmetiltak ved skade, bruk av friområder og skadefelling. I forbindelse med vurdering av permanente friarealer for gjess er det positivt at det foreslås et par aktuelle områder for tiltak. Det nevnes at en rekke naturreservater fungerer som friområder. Det er bare delvis riktig og generelt er beitekvaliteten i disse områdene dårligere enn dyrka mark utover i sesongen. Andre aktuelle areal typer som friluftsområder, gjengrodde strandenger og gamle beiter ved vann utgjør betydelige arealer med potensielt beite. Det vil være hensiktsmessig å foreta en systematisk gjennomgang av slike arealer i samarbeid med kommunene som arealforvalter og landbruksmyndighet.

Spesielt under punktet om skadefelling ville det være en fordel om nytt regelverk i viltforskriften kap 3 hadde vært flyttet hit av hensyn til brukerne. Skjemaene for søknad om skadefelling kan suppleres med et tilsvarende skjema for den lovpålagte rapporteringen til kommunen.

Planen tar i liten grad tar opp utfordringene med etablering av koordinerte tiltak i samarbeid ut over planområdet. Ut fra utfordringene med organisering av jakt og at den mobile del av bestandene er viktigst for skadesituasjonen, er det vår vurdering at dette er et klart behov.

Både Bondelagets nasjonale gåseprosjekt og andreprosjekter på gås vil foregå i planområdet. Kunnskap og praktiske erfaringer fra disse vil kunne få betydning for gjennomføring av de enkelte tiltak. Det forventes at man holder seg løpende orientert om disse prosjektene og gjør endringer for enkelte tiltak der dette er aktuelt på bakgrunn av ny kunnskap.

Flere av kommunene i området har utfordringer med gress på ulike typer areal de forvalter. Et løpende samarbeid med kommunene om forvaltningstiltak i nærliggende områder bør vurderes tatt inn i planen.

Gjeldende forskrift om jakt- og fangsttider er under revisjon og ny forskrift vil gjelde fra 1. april 2022. Hvilke endringer det kan medføre for tiltakene i planen er uklart og det kan bli behov for revidering av planen i forbindelse med dette.

Vedtak

Forvaltningsplan for gås i Moss, Råde, Sarpsborg og Hvaler kommune 2021 – 2031 godkjennes i medhold av Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra og med 1.april 2017 til og med 31. mars 2022, § 3 pkt 1.a. Vi vil iverksetter arbeid med lokal forskrift om tidligjakt på grågås innenfor rammen av gjeldende forskrift under forutsetning om at bruk av periodevise friområder på dyrka mark i tas inn i organisering av jaktområdene.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Åsmund Fjellbakk
viltforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent